

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS

Nr. 460/prot.

Tiranë, më 11 . 07 .2024

VENDIM

Nr. 1994, Datë 11 . 07 .2024

**“PËR DHËNIEN E DISA REKOMANDIMEVE ENTIT RREGULLATOR TË UJIT
MBI APLIKIMIN PËR NDRYSHIMIN E NIVELIT TARIFOR PËR
NDËRMARRJEN RAJONALE UJËSJELLËS KANALIZIME POGRADEC SHA”**

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Z.	Denar BIBA	Kryetar
Znj.	Leida MATJA	Zv/Kryetar
Znj.	Rezana KONOMI	Anëtar
Z.	Durim KRAJA	Anëtar
Znj.	Fatjola DELIJA	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 11 . 07 .2024, shqyrtoi çështjen me:

Objekt: Dhënie e disa rekomandimeve Entit Rregullator të Ujit (ERRU) mbi aplikimin për ndryshimin e nivelit tarifor për ndërmarrjen Ujësjiellës Kanalizime Pogradeç SHA.

Bazë ligjore: Neni 24, germa (d) dhe (f); neni 26; neni 69 dhe 70 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

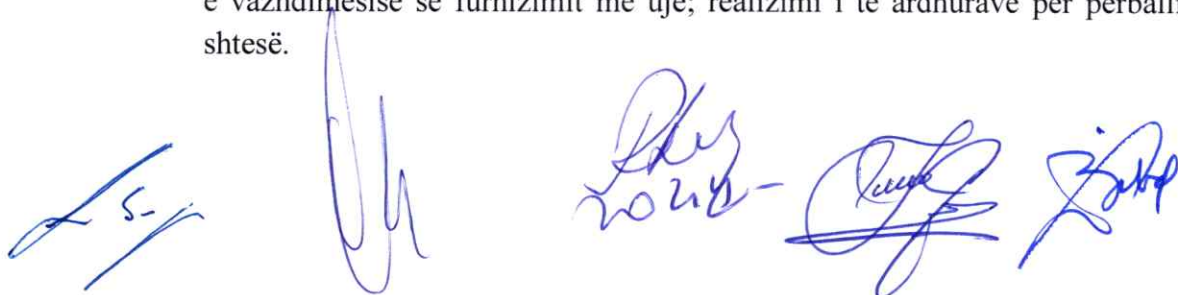
- Relacionit mbi aplikimin për ndryshimin e nivelit tarifor për ndërmarrjen rajonale Ujësjiellës Kanalizime Pogradeç SHA,

VËREN SE:

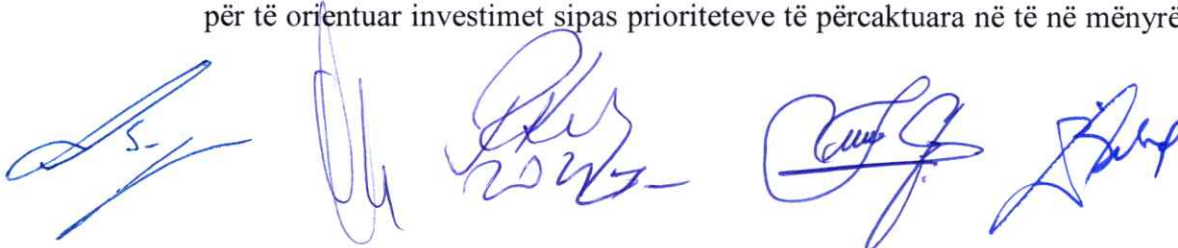
1. ERRU-ja nëpërmjet shkresës nr. 205/6 prot., datë 21.06.2024, informon Autoritetin e Konkurrencës se me projekt-vendimin e Komisionit Kombëtar Rregullator (KKRR) nr. 16 prot., datë 16.05.2024, ka filluar procedurën për shqyrtimin e aplikimit për ndryshim tarife të ndërmarrjes rajonale Ujësjiellës Kanalizime Pogradeç SHA, e cila ka propozuar me anë të projekt-vendimit, të aplikojë vendosjen e nivelit të ri të tarifave të shërbimit për furnizimin me ujë të pijshëm, largimin e ujërave të ndotura si edhe tarifën fikse për mirëmbajtjen e

rrjetit të ujësjellësit dhe të kanalizimit, në të gjithë zonën e shërbimit pas themelimit të ndërmarrjes rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA më datë 26.07.2022, bazuar në VKM nr. 302, datë 11.05.2022 “Për politikat kombëtare për riorganizimin e sektorit të furnizimit me ujë dhe largimit, trajtimit dhe përpunimit të ujërave të ndotura”.

2. Nga shqyrtimi dhe vlerësimi i informacionit mbi aplikimin për ndryshimin e nivelit tarifor si dhe projekt-vendimit përkatës “Mbi miratimin e ndryshimit të tarifave të shërbimit të furnizimit me ujë dhe largimin e ujërave të ndotura për ndërmarrjen rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA”, rezultoi se:
3. Aplikimi i metodologjisë për ndryshimin e tarifave ka filluar me analizën e kostove të operimit dhe mirëmbajtjes, të cilat duhet të jenë të justifikueshme, si dhe në analizën e performancës, e cila tregon rritje të tarifave në mënyrë graduale për kategorinë e furnizimit me ujë (FU), të shërbimit të largimit të ujërave të ndotura (KUN) dhe tarifën fikse të shërbimit.
4. Ndërmarrja rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA aktualisht ushtron aktivitetin e saj sipas tarifave të miratuara nga ERRU për ish shoqëritë UK ekzistuese. Konkretisht sipas tarifave të miratuara sipas vendimit të KKRR nr. 99, datë 20.08.2020 për bashkinë Pogradec, Vendimin e KKRR nr. 75, datë 19.10.2018 për Bashkinë Prrenjas. Kjo ndërmarrje e riorganizuar në nivel rajonal synon ndryshimin e tarifave aktuale në një nivel të ri tarifor, me qëllimin e qëndrueshmërisë financiare duke përmirësuar nivelin e kostove dhe përcaktimin e objektivave të treguesve kryesorë të performancës që ndërmarrja duhet të arrij në fund të vitit 2025 deri në 2027, për të ofruar një shërbim më cilësor tek konsumatori dhe që të përballoj kostot e operimit dhe të mirëmbajtjes në nivelin 100% dhe të siguroj qëndrueshmërinë financiare.
5. Ndërmarrja rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA bën pjesë në grupin e ndërmarrjeve që nuk arrijnë të mbulojnë 100% kostot e operimit dhe mirëmbajtjes, kërkojnë të kenë një qëndrueshmëri financiare orë të përballuar investimet për rrjetin rural dhe urban të infrastrukturës përkatëse, përmirësimi i këtij treguesi është objektivi kryesor i ndërmarrjes për periudhën 2025 deri 2027. Për shërbimin e furnizimit me ujë të pijshëm, aktualisht për konsumatorët familjar, ndërmarrja aplikon një nivel tarifimi volumetrik shërbimi për FU dhe për KUN, të cilat aplikohen jo në mënyrë uniforme për të gjithë zonën e shërbimit që mbulohet nga secila UK ekzistuese, por që tashmë janë pjesë e ndërmarrjes rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA.
6. Ndërmarrjen rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA propozon ndryshim të tarifave si rezultat i nevojës për përmirësim dhe qëndrueshmërinë e performancës financiare dhe mbulimin e kostove operacionale në nivelin 100%; për shkak të rritje së çmimeve të materialeve; reduktimi i ujit pa të ardhura; përmirësimin e cilësisë së shërbimit të ujit, rritjen e vazhdimësisë së furnizimit me ujë; realizimi i të ardhurave për përballimin e kostove shtesë.

7. Ndërmarrja rajonale Ujësjetllës Kanalizime Pogradec SHA ka kërkuar ndryshimin e tarifave, për shërbimin e FU dhe KUN referuar vlerësimin dhe analizën së kostove për ofrimin e këtij shërbimi.
8. Bazuar në metodologjinë për vendosjen e tarifave, të përcaktuara në Vendimin e KKRR-së nr. 539, datë 30.12.2021 lidhur me treguesit e performancës, për secilën prej tyre janë vendosur objektiva të arritshme sipas ERRU-së për vitin 2025 deri në vitin 2027 duke synuar përmirësimin e performancës së shërbimeve të ofruara, reduktimin e kostove të mirëmbajtjes dhe operimit, duke mundësuar reduktimin e humbjeve teknike dhe administrative, rritjen e qëndrueshmërisë financiare si edhe rritjen e mundësisë për përfitime të investimeve në shërbimet e ofruar.
9. Nga analiza ekonomiko-financiare, sipas ERRU-së, rezulton se ndërmarrja rajonale Ujësjetllës Kanalizime Pogradec SHA pas miratimit të ndryshimit të tarifave do të ketë një nivel mbi 100% të mbulimit të kostove të operimit dhe mirëmbajtjes totale, që varion nga 92.42% për vitin 2023 me një rritje deri në 126.1% në fund të vitit 2027. Përmirësimi i cilësisë së shërbimeve të ofruara të FU dhe KUN si rezultat i investimeve të parashikuara. Tarifat e reja të propozuara synojnë edhe mbulimin e shpenzimeve të riparimeve për eliminimin e defekteve apo lidhjeve të paligjshme, instalimin e matësave, rregullimin dhe menaxhimin e rrjetit të furnizimit. Nevoja për të ardhura synon përmirësimin e nivelit të mbulimit total të kostove O&M, i cili parashikohet të jetë në nivelin 36.3% në fund të vitit 2027.
10. ERRU bazuar në projekt vendimin e miratimit të tarifave gjykon se ndërmarrjen rajonale Ujësjetllës Kanalizime Pogradec SHA duhet ti kushtojë vëmendje të duhur për përmbylljen sa më parë të instalimit të matësave në prodhim dhe atyre familjare të parashikuara, për të gjithë klientët e zonës së shërbimit në mënyrë që të arrijë objektivin e vendosur nga ERRU për treguesit e nivelit të matjes dhe uljen e humbjeve; Të kryej vlerësimin e “Ujit të prodhuar” bazuar në regjistrimet ditore të prodhimit, në çdo pikë ku ai përfitohet dhe me pa ujëmatës; Të organizoj taks-forcën me ndihmën edhe të Bashkisë Pogradec, për evidentimin dhe eliminimin e lidhjeve të paligjshme në rrjetin e furnizimit dhe abuzuesit kryesisht për klientët privat (hotele, bare dhe restorante) si dhe për klientët familjarë në zota rurale; Të trajtojnë stafin teknik profesionist mbi njohjen, hartimin e Bilancit të Ujit me të dhënat sa më afër realitetit dhe përlllogaritjen e komponentëve të tij sa më të saktë, për të patuar situatën reale mbi UPA dhe të bëhen korrigjimet përkatëse për vitin 2024 të Bilancit të ujit; Për aplikimin tarifor të radhës (jo më vonë se qershor 2027), duke qenë se shoqëria në fund të periudhës rregullatorë 2025-2027 do të arrijë të mbulojë 100% të kostos O&M, në këtë aplikim të pritshëm shoqëria do të aplikojë sipas metodës “Çmimi tavan” të metodologjisë së tarifave, i cili kërkon që të jetë i detyrueshëm i shoqëruar me Planin e Biznesit 5 vjeçar i aprovuar paraprakisht nga ERRU. Për këtë qëllim shoqëria duhet të ketë parasysh që brenda vitit 2027 të ketë hartuar planin biznesin duke përdorur si vit bazë të dhënat e certifikuara të vitit 2026, i cili duhet të shoqërohet me planet përkatëse të veprimit të mbështetura me projekte dhe me burimet e financimit; Të hartojë urgjentisht Planin e Menaxhimit të Aseteve për të orientuar investimet sipas prioriteteve të përcaktuara në të në mënyrë që të evitohen

vjetrimi i tyre përtej jetëgjatësisë së dobishme për të zvogëluar humbjen nga rrjedhjet dhe eliminimin e rrezikut të cenimit të shëndetit publik nga ndotjet dhe çarjet.

11. Në aspektin ekonomik, ERRU gjykon se ndërmarrja rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA duhet të mirëmbaj sistemet e informacionit teknik dhe financiar në përputhje me metodologjinë e vendosjes së tarifave që të mundësohet verifikimi i të dhënave të parashikuara për t'u realizuar në vitin 2026 si dhe një vit bazë që do të përdoret për aplikimin e radhës. Të mbajë në sistemet e kontabilitetit kostot e amortizimit të aseteve sipas kërkesave të ERRU referuar ndarjes për këtë qëllim që ka bërë në këtë model aplikimi në mënyrë që të verifikohet realizimi i investimit të parashikuar për t'u realizuar në vitin 2025-2027; Të hartojë një organigramë të detajuar të stafit dhe përshkrimet përkatëse të punës dhe detaje të tjera që justifikojnë numrin e punonjësve në shoqëri; Treguesi i efikasitetit të stafit që lidhet me një nga elementët e rëndësishëm të kostove të O&M duhet të justifikohet me argumente mbështetëse. Për këtë duke hartuar urgjentisht një organigramë të detajuar të stafit dhe përshkrimet përkatëse të punës dhe detaje të tjera që justifikojnë numërin e punonjësve në shoqëri. Duke qenë se shoqëria në vitin e parë 2025 të periudhës rregullatore arrin të mbulojë rreth 108% të kostove të O&M, vlera 8% ose rreth 19.7 milion lekë e të ardhurave mbi mbulimin e 100% të kostove O&M duhet me prioritet të përdoret detyrimisht se pari për të shlyer vlerën prej 14.3 milion lekë detyrime të pagesave të huave të kredive me donatorë të huaj, më tej pjesa që mbetet (rreth 5.4 milion lekë) të përdoret për investimet e parashikuara që shoqëria planifikon ti mbulojë me të ardhurat e veta. Deficiti prej 8.1 milion lekë për të mbuluar totalisht investimet e parashikuara me investimet e veta duhet të mbulohet me burime të tjera financiare nga të tretë ose subvencione nga qeveria qendrore. Në aplikimin e radhës do të kërkohen dokumentet përkatëse mbështetëse që vërtetojnë përdorimin e tyre të cituar më sipër. Ti kushtohet vëmendje e veçantë konsumit të energjisë në drejtim të monitorimit dhe kontrollit të këtyre kostove, duke i dhënë prioritet hartimit urgjent të një studimi mbi efikasitetin e energjisë me qëllim zhvillimin dhe zbatimin e një strategjie afatgjatë për energjinë. Për qytetin e Pogradecit, me një aktivitet intensiv turistik gjatë sezonit të verës, ku një pjesë e madhe e klientëve përbëhet nga pushues me shtëpi të dyta, në aplikimin e radhës shoqëria rekomandohet fuqimisht të aplikojë me tarifa me blloqe si mundësi e justifikuar për rritjen e qëndrueshmërisë financiare të saj dhe planifikimin ku 30% e kostove të planifikohen të përballohen nga tarifat fikse.

12. Komisioni Kombëtar Rregullator (KKRR) bazuar në pikën 1/b të nenit 14 të Ligjit nr. 8102, datë 28.03.1996 “Për kuadrin rregullator të sektorit të furnizimit me ujë edhe të largimit të përpunimit të ujërave të ndotura”, ka kompetencë të miratojë çmimet dhe tarifat e shitjes së ujit me shumicë dhe pakicë, tarifat për ujërat e përdorura dhe tarifat e trajtimit të tyre, afatet dhe kushtet e shërbimit, të ofruar nga operatorët, që sigurojnë ujë për konsum publik, edhe në rastet kur sistemet e ujësjellës kanalizimeve kanë kaluar në administrim ose në pronësi të njësisive të qeverisjes vendore. KKRR me anë të Vendimit nr. 539, datë 30.12.2021 “Për miratimin e metodologjisë dhe procedurës për miratimin e tarifave të shërbimeve ujësjellës kanalizime”, ka miratuar rregullat, procedurat, politikën tarifore dhe metodologjinë e vendosjes së tarifave të shërbimit të furnizimit me ujë dhe largimit të përpunimit të ujërave të ndotura.

13. Mbështetur në nenet 69 dhe 70 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, autoritetet e administratës qendrore dhe vendore, entet dhe institucionet e tjera rregullatorë, gjatë kryerjes së detyrave për rregullimin e veprimtarisë ekonomike në territorin e Republikës së Shqipërisë, janë të detyruara të zbatojnë dispozitat e këtij ligji dhe të sigurojnë një konkurrencë të ndershme dhe efektive dhe për arsye të interesit të përgjithshëm, Autoriteti i Konkurrencës vlerëson, në veçanti, barrierat rregulluese të konkurrencës, të përfshira në rregullimin ekonomik dhe administrativ.
14. Propozimet për ndryshim të tarifa të shërbimit nga ndërmarrja e Ujësjetllës Kanalizimeve janë paraqitur pranë Autoritetit të Konkurrencës dhe me vendimin nr. 492, datë 28.12.2017 “Për dhënien e disa rekomandimeve Entit Rregullator të Ujit dhe UKT në lidhje me ndryshimin e tarifave të shërbimit të furnizimit me ujë dhe largimin e përpunimit të ujërave të ndotura”, Komisioni i Konkurrencës i ka rekomanduar Entit Rregullator të Ujit:
- Detyrimin për zbatimin e nenit 69 dhe 70 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, duke kërkuar vlerësimin ligjor të Autoritetit të Konkurrencës për çdo projekt-akt normativ që potencialisht mund të sjellë kufizime të konkurrencës në tregun përkatës.
 - Për çdo rast të rishikimit të tarifave të reja për ndërmarrjet e ujësjetllës kanalizime, të përcaktohet qartë struktura e kostos mbi bazën e së cilës miratohen tarifat, bazuar në metodologjinë “Për vendosjen e tarifave për shërbimin e furnizimit me ujë dhe largim e përpunimit të ujërave të ndotura”, në të cilën përfshihen kostot e: Tarifës së ujit për shitje sipas kategorive të konsumatorëve; Tarifës për Shërbimin e Grumbullimit, Largimit e Përpunimit të Ujërave të Ndotura ; Tarifës së shërbimit.
 - Rritja e tarifave duhet të jetë graduale dhe në përputhje me kriteret e performancës, në mënyrë të veçantë të orarit të furnizimit me ujë.
 - Të rishikohen kostot në drejtim të rritjes së performancës së administrimit dhe të rishpërndahen burimet e të ardhurave të kërkuara për investime edhe nga ulja e kostove të operimit dhe mirëmbajtjes pasi sipas vendimit të ardhurat do të vijnë në masën 96% nga rritja e tarifave, dhe vetëm 4% nga rritja e nivelit të faturimit.
 - Publikimin dhe bërjen transparente brenda 30 ditëve nga dalja e këtij vendimi të të gjithë informacionit në lidhje me aplikimet për ndryshimin e tarifave, kostot përkatëse mbi të cilat bazohen këto ndryshime, si dhe për vitet 2018 dhe 2019 të publikohen treguesit e parashikuar për “ujin pa të ardhura”, “Kohëzgjatjen e furnizimit” dhe “Eficiencën e stafit”.
15. Në zbatim të këtij vendimi, Komisioni i Konkurrencës ka vlerësuar disa vendime të marra nga ERRU për miratimin e ndryshimit të tarifave të shërbimit nga ndërmarrje të Ujësjetllës Kanalizimeve.
16. Komisioni i Konkurrencës me vendimin nr. 492, datë 28.12.2017 “Për dhënien e disa rekomandimeve Entit Rregullator të Ujit mbi aplikimin për ndryshimin e nivelit tarifor për ndërmarrjen “Ujësjetllës Kanalizime Tiranë” SHA, i ka rekomanduar Entit Rregullator të Ujit si vijon:

- a. Tarifat e ndryshuara që do të miratohen nga ERRU për Ndërmarrjen Rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA, të jenë të orientuara drejt kostos së shërbimeve dhe të jenë të bazuara në parimin e mosdiskriminimit.
 - b. ERRU të kërkoj nga Ndërmarrjen Rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA, ndarjen e kostove për të dyja shërbimet e ofruara duke njoftuar AK brenda 90 ditëve për realizimin e këtij rekomandimi.
 - c. ERRU të kryej auditimin (verifikimin) vjetor të përputhshmërisë në sistemin e llogaritjes së kostos. Të bëj transparente përshkrimin e sistemit të llogaritjes së kostos.
17. Nga analiza e konkurrencës rezulton se ndërmarrjen rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA ka pozitë dominuese dhe si e tillë, në kuptim të nenit 9 pika 1 e Ligjit nr. 9121/2003 ka detyrimin e mos abuzojë me pozitën dominuese veçanërisht në vendosjen në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, të çmimeve të padrejta të blerjes ose shitjes apo e kushteve të tjera të padrejta të tregtimit. Për këto arsye, Komisioni i Konkurrencës i ka rekomanduar ERRU, si autoriteti përgjegjës për miratimin e tarifave, orientimin e çmimeve të shërbimit drejt kostos për ndërmarrjen rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA.
18. Në aplikimin për ndryshimin e tarifës për FU dhe KUN, ERRU, e gjen të nevojshme ndryshimin e nivelit tarifor për tarifat variabël dhe fikse të FU dhe KUN për ndërmarrjen rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA, por jo në nivelet që propozon Ndërmarrja. ERRU e ka bazuar analizën e përcaktimit të tarifave në Vendimin nr. 539, datë 30.12.2021” Për miratimin e metodologjisë dhe procedurës për miratimin e tarifave të shërbimeve të ujësjellës kanalizime” duke analizuar të dhënat që përcaktojnë tarifat (kostot operationale, vëllimet e faturave dhe numrin e klientëve) të realizuar në vitin bazë (viti 2023) dhe duke aplikuar koeficientin tarifor për përcaktimin e tarifave për kategoritë e klientëve jo familjarë.
19. Procedura e miratimit të tarifave nga ERRU, bazuar në pikën 1 të nenit 13 të Metodologjisë së miratimit të tarifave sipas Vendimit të KKRR nr. 539/2021 përmban dhe aprovimin e prezantimit për në Seancën Dëgjimore me Publikun të tarifave dhe zhvillimin e tyre. Sipas verifikimit të faqes zyrtare të web-it të Bashkisë Pogradec, Prrenjas si edhe të Ndërmarrjes Rajonale Ujësjellës Kanalizime Pogradec SHA, konstatojmë se seanca dëgjimore në lidhje me propozimin për ndryshim tarife kundrejt konsumatorëve familjarë, publik dhe jo familjarë, nuk janë publike, madje këshilli bashkiak Prrenjas ka votuar kundër këtij propozimi të UK Pogradec SHA.
20. ERRU në analizën ekonomike financiare të saj ka marrë në konsideratë kostot për të dy shërbimet e ofruara, duke zbatuar Vendimin e Komisionit të Konkurrencës nr. 492, datë 28.12.2017 “Për dhënien e disa rekomandimeve Entit Rregullator të Ujit dhe UKT në lidhje me ndryshimin e tarifave të shërbimit të furnizimit me ujë dhe largimin e përpunimin e ujërave të ndotura”, pika (I), germa (b).
21. Konstatohet se vetëm vendimi për fillimin e procedurës për ndryshimin e tarifave është bërë transparent në faqen e ERRU-së, duke marrë në konsideratë rekomandimi i dhënë nga Komisioni i Konkurrencës me Vendimin nr. 492, datë 28.12.2017 “Për dhënien e disa

rekomandimeve Entit Rregullator të Ujit dhe UKT në lidhje me ndryshimin e tarifave të shërbimit të furnizimit me ujë dhe largimin e përpunimit e ujërave të ndotura”, pika (I), germa (e).

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenet 24, germa (d) e (f); 69 dhe 70 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”,

VENDOSI:

I. T’i rekomandojë Entit Rregullator të Ujit si vijon:

1. Tarifat e ndryshuara, që do të miratohen nga ERRU për ndërmarrjen rajonale Ujësjetllës Kanalizime Pogradec SHA, të jenë të orientuara drejt kostos së shërbimeve dhe të jenë të bazuara në parimin e mosdiskriminimit.
2. Miratimi i ndryshimit të tarifave, të marra në shqyrtim nga KKRR, të jetë i publikuar në faqen zyrtare elektronike të ERRU-së.
3. Të bëhen transparente në faqen zyrtare të Bashkisë Pogradec, ndërmarrjen rajonale Ujësjetllës Kanalizime Pogradec SHA seancat e zhvilluara të dëgjësës publike më palët e interesit për propozimin e ndryshimit të tarifave.

II. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

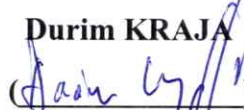
KOMISIONI I KONKURRENCËS

Leida MATJA

Zs/Kryetar

Rezana KONOMI

Anëtar

Durim KRAJA

Anëtar

Fatjola DELIJA

Anëtar

